

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Försäkringskassans slutrapport av delområde 1, 2, 3, 7 under villkor 4 Utökat elektroniskt informationsutbyte inom överenskommelsen *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020*

Försäkringskassan

Datum: 2020-12-11

Försäkringskassans slutrapport av delområde 1, 2, 3, 7 under villkor 4 Utökat elektroniskt informationsutbyte inom överenskommelsen *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020*

Version 1.0

015679–2019

Innehåll

Inledning	4
Disposition och begrepp	4
Redovisning	4
Delområde 1a: Förstudie av digital utveckling av övergripande principer till ett bredare försäkringsmedicinskt kunskapsstöd	4
Delområde 1b: Vidare utredning och vidareutveckling av FMB -stödet, ICF -stödet och andra ifyllnadsstöd vid intygsutfärdandet. Vidare utredning om FMB och ICF-stödet i andra medicinska intyg	5
Delområde 1c: Metodutveckling, information och utbildning av ICF-stödet för aktivitetsbegränsningar och funktionsnedsättningar	5
Delområde 1f: Förstudie: Utveckling av försäkringsmedicinsk terminologi, begreppsanvändning och klassifikationer	5
Delområde 1g: Förstudie: Utveckling av informationsstruktur gällande intyg vid sjukskrivning/rehabilitering	5
Delområde 2b: Analys av användandet av Mina intyg och gemensamt kommunikationsarbete	6
Delområde 3a: Kvalitetssäkring och viss vidareutveckling av Intygsstatistik och Rehabstöd i dialog med användare i hälso- och sjukvården	6
Delområde 7: Samverkansmodell för nyutveckling, förvaltning och finansiering av elektronisk informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan	6

Sammanfattning

Sedan 2006 har staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ingått överenskommelser för att stimulera regionerna att ge sjukskrivningsfrågan högre prioritet i hälso- och sjukvården och för att utveckla sjukskrivningsprocessen. Inom ramen för dessa överenskommelser har Försäkringskassan, SKR och Socialstyrelsen sedan 2010 uppdrag att samarbeta i utpekade utvecklingsområden för att skapa förutsättningar för ett utökat elektroniskt informationsutbyte mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården.

Denna slutrapport redovisar Försäkringskassans arbete i vissa av de utvecklings- och utredningsarbeten som vi varit involverade i under 2020 inom överenskommelsens villkor 4. Villkoret är uppdelat i sju delområden som omfattar arbeten som leds antingen av SKR, Socialstyrelsen eller Försäkringskassan. Försäkringskassan slutrapporterar i denna rapport vårt arbete inom delar av delområdena 1, 2, 3 och 7. Arbetet och slutrapporteringen sker i enlighet med uppdrag i överenskommelsen *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020*, samt tilläggsöverenskommelsen till *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020* som beslutades i juni 2020.

Delområde 1 drivs av Socialstyrelsen och Försäkringskassan deltar inom de delar där Försäkringskassan berörs. Många av delarna hanteras inom det gemensamma regeringsuppdraget Uppdrag att vidareutveckla sjukförsäkringshandläggningen i dialog med hälso- och sjukvården¹. För mer ingående information och slutsatser om det arbete Socialstyrelsen bedriver hänvisas till Socialstyrelsens slutrapport.

Inom delområde 2 har Försäkringskassan under året avvecklat vår tjänst på Mina Sidor som enskilda kunnat använda för att elektroniskt skicka intyg till oss som hälso- och sjukvården utfärdat digitalt med webcert². Istället hänvisar vi nu till Vårdguidens Mina intyg.

Inom delområde 3 har Försäkringskassan tillsammans med SKR:s uppdragstagare Inera AB granskat hur statistik från våra olika system överensstämmer samt gjort justeringar så att statistiken från systemen överensstämmer bättre.

Inom delområde 7 har Försäkringskassan tillsammans med SKR utarbetat ett förslag till samverkansmodell för utveckling och förvaltning av elektronisk informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan. Modellen redovisas inte i denna rapport utan redovisas i separat rapport. Parterna har även utrett möjligheten till en finansieringsmodell för informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan.

¹ Diarienummer: S2019/04627/SF.

² Webcert ingår i Intygstjänster, som består av flera tjänster som tillsammans digitaliserar hanteringen av intyg mellan vård, myndigheter och invånare. [Mer information på Inera AB:s hemsida](#) (2020-11-27).

Inledning

Sedan 2006 har staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ingått överenskommelser för att stimulera regionerna att ge sjukskrivningsfrågan högre prioritet i hälso- och sjukvården och för att utveckla sjukskrivningsprocessen. Syftet är att ge regionerna ekonomiska drivkrafter att prioritera sjukskrivningsfrågan för att åstadkomma en effektiv och kvalitetssäker sjukskrivningsprocess och bidra till en stabil sjukfrånvaro.

Inom ramen för dessa överenskommelser har Försäkringskassan, SKR och Socialstyrelsen sedan 2010 haft uppdrag att samarbeta inom utpekade utvecklingsområden för att skapa förutsättningar för ett utökat elektroniskt informationsutbyte mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården. I Försäkringskassans regleringsbrev för 2020 står det att Försäkringskassan tillsammans med SKR och Socialstyrelsen ska fortsätta utvecklingsarbetet i enlighet med villkor 4, Utökat elektroniskt informationsutbyte, i överenskommelsen En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020, samt den tilläggsöverenskommelse som slöts mellan staten och SKR i juni 2020.³

Denna slutrapport redovisar Försäkringskassans arbete i de utvecklings- och utredningsarbeten som myndigheten är involverad i år 2020. Slutrapporteringen sker i enlighet med överenskommelsen samt tilläggsöverenskommelsen mellan staten och SKR.

Disposition och begrepp

Villkor 4 är uppdelat i sju delområden som omfattar arbeten som leds av antingen SKR, Socialstyrelsen eller Försäkringskassan. Försäkringskassan slutrapporterar i denna rapport vårt arbete inom delar av delområdena 1, 2, 3 och 7. Rapportens disposition kommer att följa turordningen i dessa delområden.

Delområde 1a-g leds av Socialstyrelsen, för mer ingående information och slutsatser om det arbete de bedriver hänvisas därför till Socialstyrelsens slutrapport. Under delområde 2 och 3 beskrivs kort arbeten som slutförts under året. Under delområde 7 beskrivs övergripande vad som gjorts.

När vi i texten skriver "överenskommelsen" menar vi överenskommelsen En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020. Om vi skriver "tilläggsöverenskommelsen" så är det tilläggsöverenskommelsen till En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess från juni 2020 som avses. När vi skriver om regeringsuppdraget där vi ska utveckla dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården så avses regeringsuppdraget Uppdrag att vidareutveckla sjukförsäkringshandläggningen i dialog med hälso- och sjukvården⁴.

Redovisning

Delområde 1a: Förstudie av digital utveckling av övergripande principer till ett bredare försäkringsmedicinskt kunskapsstöd

Detta arbete drivs av Socialstyrelsen. Arbetet innebär i korthet att man arbetar med att utveckla det försäkringsmedicinska beslutsstödet⁵ till ett digitalt försäkringsmedicinskt kunskapsstöd. Det ska stödja läkare och andra hälsoprofessioner i både generella

³ En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2020.

Tilläggsöverenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. Bilaga till regeringsbeslut 2020-06-17 nr. II:4.

⁴ Diarienummer: S2019/04627/SF.

⁵ Försäkringsmedicinskt beslutsstöd innehåller Socialstyrelsens rekommendationer för sjukskrivning utifrån sjukdomar och tillstånd. [Länk till beslutsstödet](#) (2020-11-27).

försäkringsmedicinska frågor och vara ett stöd vid specifika sjukdomar och andra hälsotillstånd vid exempelvis sjukskrivning. Kunskapsstödet riktar sig i likhet med det aktuella försäkringsmedicinska beslutsstödet även till andra målgrupper, framförallt Försäkringskassans handläggare.

Socialstyrelsen har genomfört en målgruppsanalys inom ramen för utvecklingen av kunskapsstödet där även Försäkringskassans medarbetare inom Avdelningen för sjukförsäkring ingått. Försäkringskassan kommer att delta i utvecklingsarbetet av stödet genom att berörda funktioner på samma avdelning deltar på en workshop i december 2020.

Delområde 1b: Vidare utredning och vidareutveckling av FMB -stödet, ICF -stödet och andra ifyllnadsstöd vid intygutfärdandet. Vidare utredning om FMB och ICF-stödet i andra medicinska intyg

Detta arbete drivs av Socialstyrelsen. Försäkringskassan följer Socialstyrelsens utvecklingsarbete gällande ICF⁶-ifyllnadsstöd vid intygutfärdandet. Under hösten 2020 har Försäkringskassan deltagit i en workshop som Socialstyrelsen anordnat gällande utveckling av möjligheten att i ICF-stödet ange graderingar av besvär.

Försäkringskassan har utöver överenskommelsen ett pågående utvecklingsarbete inom sjuk- och aktivitetsersättning som syftar till att ge handläggarna ett bedömningsstöd i analysen av läkarutlåtande. Stödet bygger på ICF-klassificering. För att skapa ytterligare tydlighet i utredningarna, har vi påbörjat ett arbete att inkludera försäkringsmedicinsk terminologi, begreppsanvändning och klassifikationer (ICF) i vissa av de förmånsspecifika utbildningarna. Det gäller sjuk- och aktivitetsersättning, omvårdnadsbidrag, merkostnadsersättning och assistans.

Delområde 1c: Metodutveckling, information och utbildning av ICF-stödet för aktivitetsbegränsningar och funktionsnedsättningar

Detta arbete drivs av Socialstyrelsen. Behovet av utbildningsinsatser hos hälso- och sjukvården, Försäkringskassan och eventuella andra intressenter gällande ICF-klassifikationer har diskuterats. Diskussionerna har förts både inom ramen för utvecklingsarbetet gällande ICF-ifyllnadsstöd, men även inom ramen för det gemensamma regeringsuppdraget om att utveckla dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården. Fortsättningsvis kommer frågorna att diskuteras och hanteras inom regeringsuppdraget.

Delområde 1f: Förstudie: Utveckling av försäkringsmedicinsk terminologi, begreppsanvändning och klassifikationer

Detta arbete drivs av Socialstyrelsen. Samarbete mellan Socialstyrelsen och Försäkringskassan sker där behov finns. Arbetet görs då inom det gemensamma regeringsuppdraget om att utveckla dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården.

Delområde 1g: Förstudie: Utveckling av informationsstruktur gällande intyg vid sjukskrivning/rehabilitering

Detta arbete drivs av Socialstyrelsen. Försäkringskassan har deltagit i möten inom förstudien arrangerade av Socialstyrelsen. Arbetet har varit att tillsammans se över möjligheten att skapa en generell informationsspecifikation för intyg och att identifiera de informationsmängder som är generella för flera intyg och aktörer. Försäkringskassan ser positivt på ett fortsatt arbete inom detta område.

⁶ ICF = Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, [länk till information om ICF på Socialstyrelsens hemsida](#) (2020-11-27).

Delområde 2b: Analys av användandet av Mina intyg och gemensamt kommunikationsarbete

Försäkringskassan har under året avvecklat vår tjänst på Mina Sidor som enskilda kunnat använda för att elektroniskt skicka intyg till oss som hälso- och sjukvården utfärdar med webcert⁷. Försäkringskassans tjänst var näst intill identisk med Vårdguidens e-tjänst *Mina intyg* som nås via 1177, där invånarna kan se sina elektroniskt utfärdade intyg och även skicka in dessa elektroniskt till Försäkringskassan. Att ha två liknande tjänster blir översiktligt för den enskilde och ger onödiga förvaltningskostnader. Försäkringskassan hänvisar nu enbart till Mina intyg. Överföringen från Mina Intyg till Försäkringskassan är säker eftersom innehållet i intyget krypteras.

Delområde 3a: Kvalitetssäkring och viss vidareutveckling av Intygsstatistik och Rehabstöd i dialog med användare i hälso- och sjukvården

Försäkringskassan och SKR:s uppdragstagare Inera AB har under 2020 granskat hur statistik från våra olika system överensstämmer. Statistiken gällde de sjukintyg som ingår i intygstjänsten och som hälso- och sjukvården skickar digitalt till Försäkringskassan. Anledningen till granskningen var att Inera AB:s statistik över antalet skickade sjukintyg inte överensstämde med Försäkringskassans statistik över antalet mottagna intyg.

Vi har analyserat detta, främst för att säkerställa att alla intyg som skickats kommit in till Försäkringskassans handläggning. Analysen kom fram till:

- Att vi delvis hade olika mätvärden.
- Att ett fåtal intyg inte sparades ner i Försäkringskassans datalager (varifrån statistiken hämtas), trots att de kommit in i handläggningen.
- Att det ibland var en viss fördröjning innan intygen laddades ner i Försäkringskassans datalager.
- Att alla intyg som Inera AB skickat och som ingick i analysen återfanns i Försäkringskassans handläggning.

Efter att korrigerings gjorts för ovanstående punkter är nu Inera AB:s och Försäkringskassans uppgifter samstämmiga till en tillfredställande nivå. Då det dessutom konstaterats att alla undersökta intyg nått Försäkringskassans handläggning behöver ytterligare åtgärder inte vidtas.

Delområde 7: Samverkansmodell för nyutveckling, förvaltning och finansiering av elektronisk informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan

SKR och Försäkringskassan ska, i dialog med regionerna, Myndigheten för digital förvaltning och övriga intressenter, under 2020 utarbeta ett gemensamt förslag på en samverkansmodell för nyutveckling, förvaltning och finansiering av tjänster för elektronisk informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan.

Försäkringskassan har tillsammans med SKR och med hjälp av en extern gemensam projektledare gjort följande:

- Definierat komponenterna i den befintliga kedjan för elektronisk informationsöverföring mellan regionerna och Försäkringskassan med möjliggörare på båda sidor.

⁷ Webcert ingår i Intygstjänster, som består av flera tjänster som tillsammans digitaliserar hanteringen av intyg mellan vård, myndigheter och invånare. [Mer information på Inera AB:s hemsida](#) (2020-11-27).

- Inventerat kostnader för Inera AB:s Intygstjänst och Försäkringskassans Vårdgivartjänst.
- Tagit fram förslag på samverkansstruktur för styrning och samordning av den befintliga kedjan för elektronisk informationsöverföring med fokus på strategisk, taktisk och operativ nivå.
- Tagit fram förslag på en lösningsneutral strategisk nivå för samverkan mellan hälso- och sjukvård och Försäkringskassan i långsiktiga frågor rörande ömsesidig och gemensam digitalisering.
- Utrett förutsättningar för finansiering av de delar av informationsöverföringen som sker via Inera AB:s Intygstjänst. Dialog om detta fortgår.
- Försäkringskassan och SKR har också kommit överens om att initiera ett gemensamt arbete för att ta fram framtida lösningar för informationsutbyte.
- Försäkringskassan har genomfört en utredning avseende möjligheterna att bekosta delar av Inera AB:s Intygstjänst (med konsekvenser och risker) utifrån tillämpning av undantagsbestämmelser i LOU⁸, det vill säga utan att upphandla på sedvanligt vis

Arbetet har bedrivits med involvering av Inera AB och förankrats löpande med Myndigheten för digital förvaltning.

Resultatet av arbetet kommer att rapporteras gemensamt av SKR och Försäkringskassan senast den 11 december. Formatet för detta kommer vara en gemensam rapport som skickas in till Socialdepartementet.

SKR har förankrat arbetet med regionerna. Flera andra statliga myndigheter berörs av elektronisk informationsöverföring mellan regioner och Försäkringskassan – antingen som mottagare av intyg från hälso- och sjukvården eller som föreskrivande eller samordnande myndighet inom området. E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Transportstyrelsen har involverats i arbetet via en referensgrupp.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschefer Ulrika Havossar samt Stefan Olowsson och verksamhetsutvecklare Katarina Edéus, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Katarina Edéus

⁸ Lag (2016:1145) om offentlig upphandling.